

Soluții – clasa a XI-a

3. (1) Dezvoltand determinantul dat după elementele primei coloanei se obține

$$(*) D_n(x) = (x+2a)D_{n-1}(x) - a(x+a)D_{n-2}(x)$$

(2) În (*) avem o liniară de ordin 2 în ecuație caracteristică

$$t^2 - (x+2a)t + a(x+a) = 0 \text{ de rădăcini}$$

$$t_{1,2} = \frac{x+2a \pm x}{2}, \text{ deci } t_1 = x+a, t_2 = a$$

Determinăm $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ a.i.

$$D_n(x) = \alpha (x+a)^n + \beta a^n$$

Pentru $n=1$ și $n=2$ se obține sistemul liniar în α, β

$$(**) \begin{cases} \alpha(x+a) + \beta a = x+2a \\ \alpha(x+a)^2 + \beta a^2 = x^2 + 3ax + 3a^2 \end{cases} \text{ de det } \Delta = -ax(x+a). \text{ Când } \Delta \neq 0, \dots x \neq 0 \text{ și}$$

$x \neq -a$ se obține $\alpha = \frac{x+a}{x}, \beta = -\frac{a}{x}$. Asadar din $x \neq 0$ și $x \neq -a$ avem

$$D_n(x) = \frac{(x+a)^{n+1} - a^{n+1}}{x} = (x+a)^n + (x+a)^{n-1}a + \dots + (x+a)a^{n-1} + a^n$$

4. (1) Fie $p, q \in \mathbb{N}^*$ a.i. $A^p = 0 = B^q$ și fie $m = p+q-1$. Cum $AB = BA$, avem

$$(A+B)^m = \sum_{k=0}^m C_m^k A^{m-k} B^k = 0$$

pentru că $m-k \geq p$ sau $k \geq q$ oricare ar fi $k=0, 1, 2, \dots, m$

Avem

$$e^A e^B = \left(\sum_{i=0}^{p-1} \frac{1}{i!} A^i \right) \left(\sum_{j=0}^{q-1} \frac{1}{j!} B^j \right) = \sum_{k=0}^{p+q-2} \left(\sum_{i+j=k} \frac{1}{i! j!} A^i B^j \right) = \sum_{k=0}^{p+q-2} \frac{1}{k!} \left(\sum_{j=0}^k C_k^j A^{k-j} B^j \right) =$$

$$\sum_{k=0}^{p+q-2} \frac{1}{k!} (A+B)^k = e^{A+B}$$

(2) Dacă $A^p = 0 \Rightarrow (-A)^p = 0$ și cum $A(-A) = (-A)A$ rezultă că $e^A e^{-A} = e^{A+(-A)} = e^0 = I_n$